

Դեկտեմբերի 1-ից սկսվում է Սուրբ ծննդյան Պահքը, Սուրբ ծննդյան աղոթքներով պատրաստենք մեր հոգիները փառավոր տոնին: Ժողովրդապետություն

***

Մոսկվայի հայ կաթողիկե համայնքը առողջություն է մաղթում սիրելի վարդապետ Պետրոս Պետրոսյանին և անհամբեր սպասում նրա վերադարձին: Սիրելի Վարդապետ դուք միշտ քաջալերում եք մեզանից յուրաքանչյուրին, հուսադրում և մխիթարում դժվար պահերին: Միայնակ չեք թողնում և ձեր կենսախնդությամբ, ջերմեռանդ հավատքով և Աստվածային սիրով վարակում ձեր դուռը թակողներին: Շուտափույթ կազդուրվեք և Ձեր մասին շատ մտահոգվող ժողովրդի գիրկը վերադարձեք:

Խմբագրումը և ձևավորումը՝ Վարդուհի Ասատրյանի
Մեր հասցեն՝ ր. Москва, ул. Малая Грузинская д. 19/2
Հեռախոսներ՝
+7 (965) 258 68 41(Վ. Ասատրյան)
+ 7(926) 904 91 49 (Հայր Պետրոս Ծայրագույն Վարդապետ Պետրոսյան)
E-mail - am.armcatholik@mail.ru, anusharts@mail.ru, ppetros@libero.it
<http://armcatholik.ru>

ՄՈՍԿՎԱՅԻ ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԵ
ԺՈՂՈՎՐԴԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Սրբերի հիշատակություն

Ս. ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ԶՄՅՈՒՌՆԻԱՅԻ ՍՔԱՆՉԵԼԱԳՈՐԾ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՀԻՇԱՏԱԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐ
դեկտեմբերի 6, 2014թ.

Ս. Նիկողայոս Սքանչելագործ Հայրապետը ծնվել է 280թ. Փոքր Ասիայի Լիկիա գավառի Բաթարա քաղաքում (ներկայիս Անթալիա քաղաքի մոտակայքում): Փոքր հասակից կորցնում է մեծահարուստ և բարեպաշտ ծնողներին և մեծանում իր քեռու՝ Նիկողայոս Երեց եպիսկոպոսի խնամքի ներքո: Ավետարանական պատգամը՝

«Վաճառիր քո ունեցվածքը և տուր աղքատներին» (հմմտ. Մատթ. 19:21), իր կյանքի նշանաբանն է դարձնում խնամելով աղքատներին, հիվանդներին, բանտարկյալներին և որբերին: Ժողովրդի կամքով դառնում է Զմյուռնիայի եպիսկոպոսը: Հալածանքների ընթացքում արքայազն է, սակայն չի դադարում ամենուր Ավետարանը քարոզելուց: Խաղաղություն վերահաստատվելուն պես վերադառնում է իր աթոռը, մասնակցում 325 թվականի Նիկիայի Տիեզերածողովին: Մահացել է 326 թվականին: Ընդհանրական Եկեղեցու ամենասիրված սրբերից է՝ առավելաբար հայտնի «Սանտա Կլաուս» անվամբ:

Հայ Առաքելական Եկեղեցին Ս. Նիկողայոս Զմյուռնիացի Սքանչելագործ հայրապետի հիշատակության տոնը նշում է երկու անգամ՝ Ս. Խաչի տասներորդ կիրակիին հաջորդող շաբաթ օրը և Հիսնակի երկրորդ կիրակիին հաջորդող շաբաթ օրը:

ԿԻՐԱԿՆՕՐՅԱ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ

1Թեսաղոնիկեցիներ 4, 1-13

4 Ուրեմն, եղբայրներ՝, աղաչում ենք ձեզ եւ յորդորում Քրիստոս Յիսուսով, որ ինչպէս սովորեցիք մեզնից, այնպէս ընթանաք եւ հաճելի լինէք Աստծուն. եւ այդպէս էլ ընթանում էք, որպէսզի աւելի ու աւելի առաջ գնաք նոյն բանի մէջ:²Եւ գիտէք, թէ ինչպիսի պատուէրներ տուեցինք ձեզ Տէր Յիսուսով.³որովհետեւ Աստծու կամքը ա՛յս է. որ դուք սուրբ լինէք, հեռու մնաք պոռնկութիւնից.⁴ձեզնից իւրաքանչիւր ոք գիտենայ իր մարմինը պահել սրբութեամբ ու պատուով⁵եւ ոչ թէ ցանկութեան կրքով, ինչպէս այլ հեթանոսներ, որ չեն ճանաչում Աստծուն:⁶Թող ոչ ոք այդ բանում չափը չանցկացնի եւ չդիպչի իր եղբոր պատուին, քանզի այդ բոլոր բաների համար Տէրը վրէժխնդիր է, ինչպէս որ առաջուց ասացինք ձեզ եւ վկայեցինք.⁷արդարեւ, Աստուած չկոչեց մեզ պղծութեան, այլ՝ սրբութեան:⁸Ահա թէ ինչու, ով անարգում է այս բանը, մարդո՛ւն չի անարգում, այլ՝ Աստծուն, որը եւ Սուրբ Հոգին տուեց ձեզ:⁹Իսկ եղբայրասիրութեան մասին պէտք չէ ձեզ բան գրել, քանի որ դուք ինքներդ իսկ Աստծուց էք սովորել միմեանց սիրել.¹⁰որովհետեւ այդ նոյնն անում էք բոլոր եղբայրների հանդէպ, որ գտնւում են Մակեդոնիայի բոլոր կողմերում: Եղբայրներ՝, խնդրում եմ ձեզ, որ առաւել եւս աճէք եւ առաջ գնաք,¹¹ապրէք խաղաղ եւ իւրաքանչիւրդ ձեր գործով զբաղուէք ու աշխատէք ձեր ձեռքերով, ինչպէս որ պատուիրել ենք ձեզ, որպէսզի պարկեշտութեամբ վարուէք դրսեցիների հետ եւ ոչ մի բանի կարօտ չլինէք:¹²Եղբայրներ՝, չեմ ուզում, որ անգէտ լինէք ննջեցեալների մասին, որպէսզի չտխրէք, ինչպէս ուրիշները, որոնք յոյս չունեն:¹³Եթէ հաւատում ենք, թէ Յիսուս մեռաւ եւ յարութիւն առաւ,

այդպես էլ Աստուած Յիսուսի միջոցով ննջեցեալներին ետ կեանքի պիտի բերի նրա հետ:

Ղուկասի Ավետարան 13, 1-9

13 Այդ նոյն ժամանակ ոմանք եկան եւ պատմեցին նրան այն գալիլիացիների մասին, որոնց արիւնը Պիղատոսը խառնեց իրենց զոհերի արեան հետ: ²Նա պատասխանեց նրանց եւ ասաց. «Կարծո՞ւմ էք, թէ այն գալիլիացիները, որոնք այդպիսի պատահարների ենթարկուեցին, աւելի մեղաւոր էին քան բոլոր գալիլիացիները: ³Ո՛չ, ասում եմ ձեզ, սակայն, եթէ չապաշխարէք, ամենքդ էլ նոյնպես պիտի կորչէք: ⁴Կամ նրանք՝ այն տասնութ մարդիկ, որոնց վրայ Սիլովամում աշտարակը փուլ եկաւ եւ սպանեց նրանց, կարծում էք, թէ աւելի մեղապարտ էին, քան Երուսաղէմում բնակուող բոլոր մարդիկ: ⁵Ո՛չ, ասում եմ ձեզ, սակայն եթէ չապաշխարէք, ամենքդ էլ նոյնպես պիտի կորչէք»: ⁶Պատմեց եւ այս առակը. «Մի մարդ իր այգում մի թզենի էր տնկել. եւ երբ պտղի ժամանակը հասաւ, նա եկաւ նրա վրայ պտուղ փնտռելու ու չգտաւ: ⁷Այգեգործին ասաց. «Ահա երեք տարի է, որ գալիս եմ այդ թզենու վրայ պտուղ փնտռելու եւ չեմ գտնում. արդ, կտրի՛ր այդ. ինչո՞ւ է հողն զբաղեցնում»: ⁸Այգեգործը պատասխանեց եւ ասաց. «Տէ՛ր իմ, նրան այս տարի էլ թո՛ղ, մինչեւ որ նրա շուրջը փորեմ եւ աղբ զցեմ. ⁹գուցէ թէ պտուղ տայ. ասպա թէ ոչ՝ մի տարուց յետոյ կը կտրես այդ»:

Մանկական էջ..

Դե, իմ լավ բարեկամ, ցույց տուր գիտելիքներդ: Խաչբառի ցանցում լրացրու ուղեւորների հայերեն բարգձմանությունները:

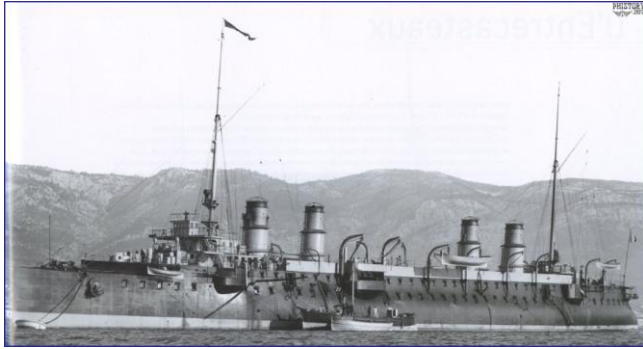
Цветок		Утюг		Туловище		Отец
Положительный						
Страх		Лес		Орёл		Вода
			Медведь			
	Свидетель					Старый
			Новый			
Дерево	Трава					Кто
			Храбрый			

11

Затем армянам было сообщено, что французское правительство приняло решение перевезти армян в Порт-Саид. 13-15 сентября защитники горы Муса были приняты на борт корабля «Жанна д'Арк» и других французских кораблей и переброшены в Порт-Саид. Были спасены около 4 тысяч человек, значительная часть из них – женщины

и дети. Оборона горы Муса вошла в историю национально-освободительной борьбы армянского народа как одна из наиболее героических страниц. Эта эпопея

описана в романе австрийского писателя Ф. Верфеля «Сорок дней Муса-Дага», переведенном на многие языки. После Второй мировой войны оставшиеся в живых мусалерцы и их потомки репатриировались в Советскую Армению. Ими основано село Мусалер в Эчмиадзинском районе, где воздвигнут памятник героям Обороны горы Муса.

(<http://www.genocide.ru>)

Երբ
ստորաստեց և
ներկայացրեց
Մինաս
Մովսեսյանը

Гора Муса в наше время
(современная Турция)

ОБОРОНА ГОРЫ МУСА

ОБОРОНА ГОРЫ МУСА 1915г, самооборона армян Сведии (Суедии) на горе Муса (Мусалер, в Антиохском гаваре Алеппского вилайета, близ города Сведия) во время геноцида армян в Турции в 1915г. Вокруг горы были расположены 6 армянских сел: Кебусие, Вагыф, Хдрбек, Егонолук, Хаджи Хабибли, Битиас, жители которых (свыше 6 тысяч) занимались сельским хозяйством. В селах имелись армянские школы и церкви. Население этих сел жило обособленно, почти не имея связи с другими населенными армянами районами страны. Весной 1915г. турецкие власти приступили к депортации и резне армянского населения. Армяне Сведии узнали об этом от проповедника протестантской церкви Зейтуна Тиграна Андреасяна, который избежал депортации и в июле 1915г. возвратился на свою Родину (село Егонолук). Вскоре стало известно, что депортация армян началась и в соседних гаварах. 29 июля в селе Егонолук состоялось совещание представителей 6 армянских сел, на котором было принято решение прибегнуть к самообороне и организовать ее на горе Муса. Однако не все жители подчинились решению совещания; группа духовенства и имущих жителей пыталась убедить армянское население в том, что спасение заключается в повиновении турецким властям. Когда 30 июля последовал приказ о депортации армян, часть жителей Сведии подчинилась ему (большая часть их погибла в пути), а остальные – около 5 тысяч человек взяли за оружие, поднялись на гору Муса, которая была превращена в боевой лагерь. Решившие сопротивляться армяне создали специальный военный орган, которым руководил Е. Ягубян. Важную роль играли также Петрос Тмлакян, Петрос Тутагян, Тигран Андреасян и другие.

Большую часть поднявшихся на гору составляли женщины и дети; для них были разбиты палатки, спешно сколочены хижины. Были сооружены оборонительные позиции, созданы завалы на дорогах и тропах. Бойцов было всего 600 человек, количество оружия и боеприпасов было ограниченным. Линия обороны горы была разделена на 4 района, позиции каждого из которых были заняты боевыми отрядами. 7 августа турки предприняли первую атаку, бросив против защитников горы 200 солдат. Произошел упорный бой, в ходе которого турки понесли потери, а затем отступили на исходные рубежи. 10 августа турки повторили атаку, на этот раз введя в бой около 5 тысяч солдат и артиллерию. Положение армян было тяжелым, но они не дрогнули, не оставили своих позиций. После продолжительного боя турки отступили, понеся чувствительные потери. В боях отличились Акоп Карагезян, Саркис Гапагян и многие другие. 19 августа враг предпринял новый штурм, бросив против защитников горы 9 тысяч солдат регулярных войск и банды разбойников. Ожесточенный бой длился два дня, на нескольких участках туркам удалось прорвать оборонительные рубежи армян, но решающего успеха они не добились. Понеся громадные потери (до 1 тысячи человек), турки отступили. На

этот раз армяне захватили трофеи. Но и ряды защитников горы Муса поредели: было много убитых и раненых. Не сумев сломить сопротивление оборонявшихся, турки на время отказались от

новых атак; они скопили вокруг горы много войск (до 15 тысяч), перерезали все пути, блокировали лагерь армян, стремясь сломить их угрозой неизбежного голода. Положение защитников горы Муса становилось все более тяжелым, иссякали запасы продовольствия и боеприпасов. Надо было рассчитывать на помощь. Руководители самообороны надеялись, что

помощь может прийти со стороны моря, где могли появиться корабли союзников. Чтобы привлечь их внимание, защитники подняли на вершине горы изготовленные из простынь 2 флага, на которых были нарисованы красные кресты и написано: «Христиане в опасности». На вершине разжигались костры, чтобы привлечь внимание проплывавших мимо берега кораблей. Кроме того, в случае появления кораблей союзников, один из защитников горы (Мовсес Гркян) должен был впласть достичь корабля и

передать заранее составленное на английском языке письмо, где излагались происшедшие события и содержалась просьба об оказании незамедлительной помощи. Кораблей долго не было видно, а турки неоднократно предлагали армянам сдаться. Защитники горы отвергли эти предложения, отправили несколько человек в Алеппо и Александретту в надежде установить связь с союзниками. Но эти надежды не оправдались. Наконец, 5 сентября в море появился французский корвет «Гишен», с которого на берег был послан катер. Узнав о положении армян, командование корабля отдало приказ об артиллерийском обстреле турецких позиций, после чего корабль удалился; французы обещали оказать помощь. 9 сентября командующий турецкими войсками потребовал от армян немедленно сдаться, в противном случае он грозил начать атаку и перебить всех защитников. Обстреляв позиции армян из пушек, турки перешли в наступление. Армяне отбили натиск противника, сами перешли в контратаку, обратили турок в бегство. 10 сентября к берегу подошли 2 французских военных корабля, начали обстреливать позиции турецких войск.